

رابطه بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی دانشجویان سال آخر پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران

حمید آتشکار^۱، زهره سهرابی^۲، شعله بیگدلی^۳، فرشاد بهاری^{۴*}

چکیده

زمینه و هدف: رشته‌های پزشکی، دندان پزشکی و داروسازی از رشته‌های موثر درمانی هستند و توجه به تربیت نیروی انسانی مورد نیاز در این رشته‌ها برای ارائه خدمات بهداشتی، درمانی در جامعه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این مطالعه با هدف بررسی رابطه بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی دانشجویان سال آخر پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران بود. **روش بررسی:** مطالعه حاضر توصیفی از نوع همبستگی و مقایسه‌ای بود. جامعه آماری این پژوهش را دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران تشکیل می‌دادند. نمونه آماری شامل ۳۴۷ دانشجو بود که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای سهمی با حجم نامساوی و در دسترس انتخاب شدند. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه رضایت تحصیلی (نظیری، بهاری و صیغوریان) و پرسشنامه انگیزش پیشرفت (هرمنس) استفاده شد. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، اسپیرمن، اتا و تحلیل واریانس یک راهه، تحلیل رگرسیون به روش گام به گام و آزمون تعقیبی توکی و آزمون لون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد ۵۸/۵ درصد دانشجویان مونث و بقیه مذکر بودند. بین سن و انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی رابطه مثبت معناداری وجود داشت ($P < 0/05$). یعنی با افزایش سن رضایت تحصیلی بیشتر و انگیزش پیشرفت کمتر می‌شود. رضایت تحصیلی بین دانشجویان پزشکی با دندان پزشکی متفاوت بود ($P < 0/05$). بین رضایت تحصیلی دانشجویان پزشکی و داروسازی و بین رضایت تحصیلی دانشجویان دندان پزشکی و داروسازی تفاوت معناداری وجود نداشت ($P > 0/05$). سن به عنوان قوی‌ترین متغیر پیش بین برای تبیین رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت شناخته شد. **نتیجه‌گیری:** نتایج این مطالعه حاکی از آن است که رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت بین دانشجویان رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی به رشته خود تفاوت وجود دارد. یعنی دانشجویان رشته دندانپزشکی نسبت به دانشجویان رشته‌های پزشکی و داروسازی دارای رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت بیشتری بودند.

واژه‌های کلیدی: دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی، انگیزش پیشرفت، رضایت تحصیلی

۱- کارشناسی ارشد آموزش پزشکی، معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.

۲- دانشیار، مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی، دانشکده پزشکی و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران.

۳- استادیار، مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی، دانشکده پزشکی و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران.

۴- نویسنده مسئول - استادیار، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی اراک - fbahari200277@yahoo.com

مقدمه

از آنجایی که تامین و حفظ سلامت افراد جامعه نقش ویژه ای در توسعه اقتصادی، اجتماعی جوامع داشته و ارتقاء کیفیت خدمات بهداشتی، درمانی از فاکتورهای مهم در توسعه یافتگی کشور محسوب می شود، توجه به چگونگی تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جهت اداره و انجام خدمات بهداشتی و درمانی از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد (۱). دانشگاهها به عنوان یک نهاد اجتماعی- فرهنگی یکی از ارزشمندترین منابعی است که جامعه برای پیشرفت و توسعه در اختیار دارد، این نهاد به جهت نقش تعیین کننده ای که در تولید دانش (پژوهش) و انتقال دانش (آموزش) دارد به عنوان یکی از شاخص های تعیین میزان توسعه کشورها مد نظر قرار گرفته است، رضایت از یک بخش از زندگی بر روی رضایت از بخشهای دیگر زندگی مؤثر است، مثلاً زمانیکه دانشجویان از تحصیل راضی باشند از حوزه های دیگر زندگی اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی نیز راضی خواهند بود (۲).

انگیزش، پدیده ای است ذاتی که تحت تأثیر چهار عامل: موقعیت (محیط و محرکهای بیرونی)، مزاج (حالت و وضعیت درونی ارگانیزم)، هدف (هدف رفتار، منظور و گرایش) و ابزار (ابزار دستیابی به هدف) قرار دارد، انسان ها برای دستیابی به اهداف، نیازها و غرایز خود انگیزه لازم را کسب می کنند (۳). از آنجا که دانشجویان به عنوان سرمایه ها و منابع انسانی تخصصی قرار است مدیریت آینده سلامت جامعه به آنها سپرده شود، لذا انگیزش پیشرفت تحصیلی از اهمیت خاصی برخوردار است. با این انگیزش، دانشجویان تحرک لازم را برای به پایان رساندن موفقیت آمیز یک تکلیف، رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی در کار خود دنبال می کنند تا بالاخره بتوانند موفقیت لازم را بدست آورند. انگیزش درونی جذابیت لازم را برای انجام یک فعالیت، ایجاد کرده در حالی که فرد تحت تأثیر انگیزش بیرونی با هدف مستقلی به فعالیت

خاصی دست می زند (۵). به نظر می رسد که بین رضایت از تحصیل، تلاش، دستاوردها و پیامدها به صورت حلقوی ارتباط متقابل وجود دارد. بدین صورت که افزایش میزان تلاش فرد سبب می شود که فرد دستاوردها و پیشرفت های بیشتری را به دست آورد. با افزوده شدن میزان دستاوردها، رضایت از تحصیل نیز در شخص بهبود می یابد. رضایت در کنار دستاوردها و پیشرفت های به دست آمده جو دوستانه و حمایتی را برای دانشجو فراهم می کند که افزایش تلاش فرد و رضایت بیشتری را در پی خواهد داشت (۶). از آنجا که شاخصه مهم اطلاع رسانی باید مورد توجه بیشتری واقع شود و با توجه به امیدواری کم دانشجویان نسبت به جایگاه کاری، باید به آینده شغلی دانشجویان حساسیت بیشتری نشان داده شود (۷).

انگیزه درونی یکی از متغیرهای اصلی علاقه و رغبت می باشد که از ابتدایی ترین لوازم و مقتضیات یادگیری در آموزش است. در واقع علاقه ترکیبی از انگیزه و کنجکاوی است و فرد برانگیخته برای دستیابی به آگاهی های بیشتر و کسب موفقیت پافشاری و ممارست بیشتری خواهد کرد. لذا علاقه مندی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی آنها از عوامل مهم پیشرفت برنامه های آموزشی و نهایتاً بازدهی و مسئولیت پذیری آتی آنان می باشد و باید همواره به آن توجه کافی نمود (۸). بین رضایت مندی دانشجویان و مولفه های چهار گانه سازمانی، فردی، محیطی و آموزشی رابطه معنادار وجود دارد و مقایسه این مولفه ها نشان می دهد که بالاترین رضایت مندی مربوط به مولفه های سازمانی و کمترین آنها ناشی از مولفه فردی بوده است. همچنین بین جنس، سابقه تحصیل و رشته تحصیلی با رضایت مندی رابطه معنادار مشاهده شده است (۹).

در این تحقیق در پی نارضایتی از رشته تحصیلی به ترتیب اضطراب و افسردگی و سپس اختلال در کارکرد اجتماعی افزایش می یابد. وی در پایان نتیجه گیری می کند که بین رضایت از رشته تحصیلی و سلامت عمومی

در نظر گرفته شد. جامعه آماری شامل ۵۹۷۴ نفر دانشجوی سال آخر رشته های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران بودند که از این میان، تعداد ۳۴۷ نفر به عنوان نمونه و به شیوه نمونه گیری طبقه ای سهمی با حجم نامساوی انتخاب شدند. روش جمع آوری اطلاعات از نمونه پژوهش در هر رشته تحصیلی به صورت در دسترس بود که با توجه به اهداف ویژه پژوهش، دو پرسشنامه در نظر گرفته شد.

پرسشنامه اول رضایت تحصیلی (نظیری، بهاری،

صیغوریان، ۱۳۸۲) مشتمل بر سوالات چهارگزینه ایی و شامل دو بخش بود: بخش اول شامل سوالات مرتبط با وضعیت جمعیت شناختی (سن، جنس، رشته تحصیلی، سهمیه قبولی، اسکان «بومی و غیر بومی بودن» و وضعیت تاهل) و بخش دوم شامل ۲۰ سوال که محتوای سوال ها، نظر دانشجو را مستقیم و غیر مستقیم در باره رشته تحصیلی، انگیزه های درونی و بیرونی دانشجو در انتخاب رشته مورد نظر و امید به آینده تحصیلی، شغلی و اقتصادی وی می سنجد. در مجموع به میزان رضایت تحصیلی دانشجویان سال آخر پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی می پرداخت. پاسخ سوالها به صورت پنج گزینه ای (لیکرت) بود و برای هر سوال حداقل ۱ و حداکثر ۵ امتیاز تعلق می گیرد و حداقل نمره ای که پاسخ دهنده می تواند در این پرسشنامه کسب کند ۲۰ و حداکثر ۱۰۰ امتیاز می باشد. روایی محتوایی پرسشنامه پس از اخذ نظرات اصلاحی توسط متخصصان و اصلاح سوالات پرسشنامه بررسی شد که از نظر روایی محتوایی مورد تایید پنج نفر از متخصصان که در ساخت ابزار نیز نقش داشتند رسید. در مطالعه نظیری، صیغوریان و بهاری (۱۳۸۲) روایی آن مورد تایید و پایایی آن از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۱ بدست آمد (۱۲). پایایی پرسشنامه رضایت تحصیلی در مطالعه حاضر نیز از طریق محاسبه آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۹ به دست آمد.

دانشجویان رابطه معنی دار وجود دارد. یعنی با افزایش میزان رضایت از رشته تحصیلی میزان سلامت عمومی افزایش می یابد (۱۰). عوامل فردی و محیطی می تواند رضایت از تحصیل و پیشرفت دانشجو را تحت تأثیر قرار دهد. برخی از پژوهشگران خاطر نشان کردند فرهنگ و جو مؤسسه از عوامل محیطی است که می تواند روی رضایت از تحصیل اثر بگذارد (۱۱).

از آنجایی که پژوهشگر یافته های مرتبط با موضوع تحقیق را یافت نکرد. لذا کمتر پژوهشگری در حوزه علوم پزشکی به شناخت نقش انگیزش پیشرفت تحصیلی و ارتباط آن با رضایت تحصیلی در دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی پرداخته است. با توجه به اهمیت رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت و به عنوان عوامل مهم در یادگیری و کسب مهارت و موفقیت دانشجویان، این پژوهش با هدف تعیین رابطه بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی دانشجویان سال آخر پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام شد و به وضعیت متغیرهای جمعیت شناختی (سن، جنس، رشته تحصیلی، سهمیه قبولی، اسکان «بومی و غیر بومی بودن» و وضعیت تاهل) پرداخته شد.

روش بررسی

این مطالعه توصیفی و از نوع همبستگی و مقایسه ای است که هدف آن تعیین رابطه بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی دانشجویان سال آخر پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران و همچنین تعیین تفاوت بین میزان این دو متغیر در دانشجویان رشته های مورد نظر می باشد. روش نمونه گیری به صورت طبقه ای سهمی با حجم نامساوی و در دسترس انتخاب شد. در این تحقیق رشته های تحصیلی به عنوان متغیر مستقل و رضایت مندی تحصیلی و انگیزش پیشرفت به عنوان متغیرهای وابسته و متغیرهای جمعیت شناختی به عنوان متغیرهای واسطه ای

پرسشنامه دوم انگیزش پیشرفت هرمنس: برای اندازه گیری با ارزیابی انگیزش پیشرفت از پرسشنامه هرمنس استفاده شده است. هرمنس (۱۹۷۰) بر مبنای دانش نظری و تجربی موجود در باره نیاز به پیشرفت و با بررسی پیشینه پژوهش های موجود و پس از طی مراحل یک آزمون ۲۹ ماده ای را برای ارزیابی این انگیزه بوجود آورده است.

هرمنس برای نوشتن سوالات پرسشنامه انگیزش پیشرفت، ده ویژگی که افراد دارای انگیزش پیشرفت بالا از افراد با انگیزش پیشرفت پایین، متمایز می کند و از بررسی تحقیقات قبلی بدست آورده است، به عنوان مبنا و راهنما برای انتخاب سوالات برگزیده است. ابتدا ۹۲ سوال را برای پرسشنامه تهیه کرد و در نهایت براساس میزان ضریب همبستگی که بین هر سوال با رفتار پیشرفت مندانه بدست آورده است، ۲۹ سوال چند گزینه ای را بعنوان پرسشنامه نهایی انگیزش پیشرفت انتخاب نموده است. سوالات پرسشنامه به صورت ۲۹ جمله ناقص بیان شده است که به دنبال هر جمله ناتمام، چند گزینه داده است. جهت یکسان سازی ارزش سوالات برای هر ۲۹ سؤال پرسشنامه به صورت چهار گزینه ای نوشته شده است. به هر یک از این گزینه ها بر حسب اینکه شدت انگیزش پیشرفت از زیاد به کم یا کم به زیاد باشند به آنها نمره میزانی تعلق می گیرد. روایی پرسشنامه از آنجا که هرمنس سوالات این پرسشنامه را بر اساس پژوهش های قبلی در باره انگیزش پیشرفت نوشته و در نهایت ضریب همبستگی هر سوال با رفتارهای پیشرفت محاسبه کرده است. از این نظر آزمون دارای روایی می باشد (۱۳). برای تعیین پایایی پرسشنامه های رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت از روش دو نیمه سازی (اسپیرمن - براون) و همچنین ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است که برابر با ۰/۷۹ به دست آمد. پایایی پرسشنامه انگیزش پیشرفت در پژوهش حاضر نیز از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد.

پرسشنامه داده ها با استفاده از شاخص های توزیع: کجی^۱ و کشیدگی^۲، آزمون لون، ضریب همبستگی پیرسون و اسپیرمن و آزمون تعقیبی توکی و همچنین تحلیل واریانس یک راهه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

در این پژوهش ۳۴۷ دانشجوی در سه رشته تحصیلی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی بررسی شدند. جدول شماره ۱ اطلاعات مربوط به ویژگی های جمعیت شناختی دانشجویان مورد مطالعه نشان می دهد در مجموع ۱۷ درصد افراد مورد مطالعه ۲۱ سال و کمتر، ۶۲/۸ درصد ۲۲-۲۵ سال و ۲۰/۲ درصد ۲۶ سال و بیشتر، سن داشته اند. ۷۰/۹ درصد دانشجویان دختر مورد مطالعه در رشته پزشکی، ۱۱/۸ درصد دندانپزشکی و ۱۷/۳ درصد آنها در رشته داروسازی مشغول تحصیل بوده اند. رشته تحصیلی دانشجویان پسر، ۶۸/۱ درصد پزشکی، ۱۴/۵ درصد دندانپزشکی و ۱۷/۴ درصد داروسازی بوده است. همین طور، ۶۲ درصد دانشجویان مورد مطالعه بومی و ۳۸ درصد آنها غیر بومی بوده اند. از نقطه نظر بومی بودن، نتایج این مطالعه نشان می دهد که ۷۱/۹ درصد دختران و ۴۷/۹ درصد پسران، بومی محل تحصیل خود بوده اند. به علاوه، در مجموع ۹۰/۲ درصد دانشجویان مورد مطالعه سهمیه مناطق و ۹/۸ درصد سهمیه شاهد بوده اند. از نظر نوع سهمیه قبولی، ۷/۹ درصد دختران و ۱۲/۵ درصد پسران سهمیه شاهد و بقیه دانشجویان مورد مطالعه دو گروه، سهمیه مناطق بوده اند. سرانجام، ۸۱/۸ درصد از دانشجویان در این مطالعه را دانشجویان مجرد و ۱۸/۲ درصد را دانشجویان متأهل تشکیل داده اند.

1- .Skewness

2- .Kerthusis

جدول ۱ توزیع فراوانی مطلق و نسبی دامنه سنی، رشته تحصیلی، وضعیت اسکان و سهمیه قبولی و تاهل نمونه پژوهش

متغیرهای جمعیت شناختی	جنس	دختران		پسران		کل	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
دامنه سنی	۲۱ سال و کمتر	۳۰	۱۴/۷	۲۹	۲۰/۱	۵۹	۱۷/۰
	۲۲-۲۵ سال	۱۲۸	۶۳/۱	۹۰	۶۲/۵	۲۱۸	۶۲/۸
	۲۶ سال و بیشتر	۴۵	۲۲/۲	۲۵	۱۷/۴	۷۰	۲۰/۲
رشته تحصیلی	پزشکی	۱۴۴	۷۰/۹	۹۸	۶۸/۱	۲۴۲	۶۹/۷
	دندانپزشکی	۲۴	۱۱/۸	۲۱	۱۴/۵	۴۵	۱۳/۰
	داروسازی	۳۵	۱۷/۳	۲۵	۱۷/۴	۶۰	۱۷/۳
وضعیت اسکان	بومی	۱۴۶	۷۱/۹	۶۹	۴۷/۹	۲۱۵	۶۲/۰
	غیر بومی	۵۷	۲۸/۱	۷۵	۵۲/۱	۱۳۲	۳۸/۰
سهمیه قبولی	سهمیه مناطق	۱۸۷	۹۲/۱	۱۲۶	۸۷/۵	۳۱۳	۹۰/۲
	سهمیه شاهد	۱۶	۷/۹	۱۸	۱۲/۵	۳۴	۹/۸
وضعیت تاهل	مجرد	۱۶۳	۸۰/۳	۱۲۱	۸۴/۰	۲۸۴	۸۱/۸
	متاهل	۴۰	۱۹/۷	۲۳	۱۶/۰	۶۳	۱۸/۲
جمع کل		۲۰۳	۵۸/۵	۱۴۴	۴۱/۵	۳۴۷	۱۰۰/۰

جدول ۲: توزیع میانگین و انحراف معیار نمره رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت به تفکیک رشته تحصیلی

رشته تحصیلی	پزشکی		دندانپزشکی		داروسازی	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
رضایت تحصیلی	۷۵/۶۵	۱۱/۹۱	۸۱/۵۶	۷/۲۴	۷۶/۸۲	۱۲/۱۲
انگیزش پیشرفت	۸۳/۷۵	۸/۵۸	۸۶/۴۵	۹/۶۹	۸۲/۰۳	۹/۷۴

میانگین نمره انگیزش پیشرفت دانشجویان رشته پزشکی ۸۳/۷۵، رشته دندانپزشکی ۸۶/۴۵ و رشته داروسازی ۸۲/۰۳ بوده است.

یافته های جدول ۲ نشان می دهد که میانگین نمره رضایت تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی ۷۵/۶۵، رشته دندانپزشکی ۸۱/۵۶ و رشته داروسازی ۷۶/۸۲ بوده است. همچنین

رابطه بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی دانشجویان سال آخر ...

جدول ۳: توزیع فراوانی مطلق و نسبی سهمیه قبولی نمونه پژوهش

متغیر	جنسیت	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
رضایت تحصیلی	دختر	۲۰۳	۷۷/۰۲	۱۱/۲۶	-۰/۷۷	۰/۱۹
	پسر	۱۴۴	۷۶/۰۴	۱۲/۰۵	-۰/۵۵	۰/۳۸
انگیزش پیشرفت	دختر	۲۰۳	۸۳/۹۹	۸/۶۶	-۰/۲۹	۰/۳۶
	پسر	۱۴۴	۸۳/۶۷	۹/۵۰	-۰/۵۱	۰/۱۲

اطلاعات مربوط به جدول ۳ نشان می دهد میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی نمره دانشجویان مورد مطالعه، در پرسشنامه های رضایت تحصیلی و انگیزه پیشرفت بدین صورت است که چون مقدار کجی بدست آمده از توزیع فراوانی نمرات افراد در دو جنس در متغیرهای مورد مطالعه در بازه (+۲، -۲) و میزان کشیدگی کمتر از ۳ قرار دارد، حاکی است که توزیع نمرات در این متغیرها در حد طبیعی است.

جدول ۴: بررسی همسانی واریانس های درون گروهی داده ها (n=۳۴۶)

متغیر	آزمون لون	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معناداری
رضایت تحصیلی	۱/۵۳۱	۱	۳۴۵	۰/۲۱۷
انگیزش پیشرفت	۰/۹۶۶	۱	۳۴۵	۰/۳۲۶

یافته های جدول ۴ نشان می دهد که تعیین همسانی واریانس میانگین ها، از آزمون لون استفاده شده است. چون سطح معناداری آزمون لون برای متغیر رضایت تحصیلی و انگیزه پیشرفت، بیش از ۰/۰۵ می باشد. لذا می توان گفت که واریانس میانگین گروهها از تجانس لازم برای انجام آزمون های پارامتری برخوردار می باشد.

جدول ۵: توزیع میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان (n=۳۴۶)

جنسیت	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	بیشترین	کمترین
دختر	۲۰۳	۲۳/۳۴	۲/۲۱	۲۷	۱۹
پسر	۱۴۴	۲۳/۵۲	۲/۱۷	۲۹	۲۰

اطلاعات جدول ۵ نشان می دهد میانگین سن دختران و پسران دانشجویان مورد مطالعه به ترتیب ۲۳/۳۴ و ۲۳/۵۲ سال بوده است. کمترین سن دانشجویان دختر ۱۹ سال و بیشترین سن آنها ۲۷ سال و کمترین و بیشترین سن دانشجویان پسر به ترتیب ۲۰ و ۲۹ سال است. همچنین، ۵۸/۵ درصد دانشجویان مورد مطالعه را دختران و ۴۱/۵ درصد را پسران تشکیل داده اند.

سوال ۱: آیا بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی دانشجویان گروه علوم پزشکی (پزشکی، داروسازی و دندانپزشکی) رابطه وجود دارد؟

جدول ۶: همبستگی بین نمرات انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی نمونه پژوهش (n=۳۴۶)

متغیرها	ضریب همبستگی	فراوانی	سطح معناداری
انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی	۰/۳۹۸	۳۴۷	۰/۰۰۱

جدول ۶ نشان می دهد ضریب همبستگی بین نمرات دانشجویان مورد مطالعه در متغیرهای انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی رابطه مثبت و معنادار (r=۰/۳۹۸، P>۰/۰۰۱) است.

سوال ۲: آیا بین متغیرهای جمعیت شناختی با رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت دانشجویان گروه علوم پزشکی رابطه وجود دارد؟

جدول ۷: همبستگی بین متغیرهای جمعیت شناختی با رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت نمونه پژوهش (n=۳۴۶)

متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معناداری
رضایت تحصیلی	سن و رضایت تحصیلی	۰/۱۶۰
	جنسیت و رضایت تحصیلی	۰/۰۴۲
	وضعیت تاهل و رضایت تحصیلی	۰/۰۹۳
	وضعیت اسکان و رضایت تحصیلی	-۰/۰۸۶
	سهمیه قبولی و رضایت تحصیلی	۰/۰۷۶
انگیزش پیشرفت	سن و انگیزش پیشرفت	-۰/۱۱۶
	جنسیت و انگیزش پیشرفت	۰/۰۰۵
	وضعیت تاهل و انگیزش پیشرفت	۰/۰۱۲
	وضعیت اسکان و انگیزش پیشرفت	-۰/۰۶۵
	سهمیه قبولی و انگیزش پیشرفت	۰/۰۳۵

سوال ۳: آیا انگیزش پیشرفت در بین دانشجویان رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی متفاوت است؟

جدول ۸: آزمون تحلیل واریانس میانگین نمرات انگیزش پیشرفت نمونه پژوهش (n=۳۴۶)

منبع تغییرات	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F مقدار	سطح معناداری	توان آزمون
درون گروهی	۲۷۴۶۰/۹۶۸	۳۴۴	۷۹/۸۲۸	-	-	-
بین گروهی	۶۰۳/۸۲۷	۲	۳۰۱/۹۱۳	۳/۷۸	۰/۰۲۴	۰/۹۵
مجموع	۲۸۰۶۴/۷۹۵	۳۴۶	-	-	-	-

یافته‌های جدول ۸ نشان می‌دهد چون مقدار F بدست آمده از میانگین نمرات انگیزش پیشرفت دانشجویان در رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی، از مقدار F جدول بیشتر است لذا فرض صفر رد و فرض اصلی مبنی بر تفاوت معنی دار بین سه گروه از نظر انگیزش پیشرفت تایید می‌گردد ($P > 0/05$). توان آماری آزمون برابر ۰/۹۵ می‌باشد، یعنی دقت این تحلیل در کشف تفاوت‌های معنادار در پرسشنامه انگیزش پیشرفت ۹۵ درصد می‌باشد.

جدول ۹: آزمون تعقیبی توکی جهت مقایسه دو به دو رشته‌های تحصیلی از نظر انگیزش پیشرفت

متغیر	گروه‌های مقایسه‌ای	اختلاف میانگینها	معیار خطای اندازه گیری	سطح معناداری
انگیزش پیشرفت	پزشکی و دندانپزشکی	۳/۰۹	۱/۴۵	۰/۰۸
	پزشکی و داروسازی	۱/۷۲	۱/۲۸	۰/۳۸
	دندانپزشکی و داروسازی	۴/۸۱	۱/۷۶	۰/۰۱

برای مشخص نمودن اینکه رضایت تحصیلی بین کدام یک از گروه‌های مقایسه‌ای متفاوت می‌باشد از آزمون

جدول شماره ۷ نشان می‌دهد که بین سن با نمره انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی مورد مطالعه، همبستگی و ارتباط معنی دار وجود دارد ($p > 0/05$). ضریب همبستگی بدست آمده دلالت بر این دارد که بین متغیرهای جمعیت شناختی (جنس، وضعیت تاهل، وضعیت اسکان، سهمیه قبولی) - به جز سن - با انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی، رابطه معناداری وجود ندارد ($p < 0/05$). نتایج حاکی است بین سن و رضایت تحصیلی در سطح ۰/۰۰۳ به میزان ۰/۱۶۰ رابطه مثبت معنادار و بین سن و انگیزش پیشرفت در سطح ۰/۰۳۲ به میزان -۰/۱۱۶ - رابطه منفی معناداری وجود دارد. یعنی با افزایش سن رضایت تحصیلی بیشتر شده و با افزایش سن انگیزش پیشرفت کمتر می‌شود.

۰/۹۸ می باشد، یعنی دقت این تحلیل در کشف تفاوت های معنادار در پرسشنامه رضایت تحصیلی ۹۸ درصد می باشد.

جدول ۱۱: آزمون تعقیبی توکی جهت مقایسه دو به دو رشته های تحصیلی در رضایت تحصیلی

متغیر	گروه های مقایسه ای	اختلاف میانگین ها	خطای معیار اندازه گیری	سطح معناداری
رضایت تحصیلی	پزشکی و دندانپزشکی	۵/۹۱	۱/۸۶	۰/۰۰۵
	پزشکی و داروسازی	۱/۶۵	۱/۶۵	۰/۷۹
	دندانپزشکی و داروسازی	۴/۷۴	۲/۲۶	۰/۰۹

جدول ۱۱، گویای آن است که میزان رضایت تحصیلی در بین دانشجویان رشته پزشکی با دندانپزشکی با یکدیگر تفاوت معنادار داشته است ($P > 0/05$). لیکن بین رضایت تحصیلی دانشجویان پزشکی و داروسازی و همچنین بین رضایت تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی و داروسازی تفاوت معناداری وجود نداشته است ($P < 0/05$). با توجه به مقدار اختلاف میانگین های که برابر با ۵/۹۱ و ۴/۷۴ می باشد. و با رجوع به جدول میانگین نمرات سه گروه دانشجویان علوم پزشکی مورد مطالعه می توان گفت که دانشجویان دندانپزشکی با میانگین ۸۱/۴۵ نسبت به دانشجویان پزشکی با میانگین ۸۵/۶۵ و دانشجویان داروسازی با میانگین ۷۶/۴۲ به مراتب دارای رضایت تحصیلی بیشتری هستند.

سوال ۵: آیا بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی در دانشجویان رشته پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی با متغیرهای جمعیت شناختی همبستگی چندگانه وجود دارد؟

تعقیبی توکی استفاده شده است. انجام این آزمون بر روی میانگین نمرات افراد در پرسشنامه رضایت تحصیلی و جدول بالا گویای آن است که میزان رضایت تحصیلی در بین دانشجویان رشته پزشکی با رشته دندانپزشکی با یکدیگر تفاوت معناداری وجود داشته است ($P > 0/05$). لیکن بین رضایت تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی و دندانپزشکی و همچنین بین رضایت تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی و داروسازی تفاوت معناداری وجود نداشته است ($P < 0/05$). با توجه به مقدار اختلاف میانگین های که به ترتیب برابر با ۳/۰۹ و ۴/۸۱ می باشد. با رجوع به جدول میانگین نمرات سه گروه دانشجویان علوم پزشکی مورد مطالعه می توان گفت که دانشجویان دندانپزشکی با میانگین ۸۶/۴۵ نسبت به دانشجویان پزشکی با میانگین ۸۳/۷۵ و دانشجویان داروسازی با میانگین ۸۲/۰۳ به مراتب دارای انگیزش پیشرفت بیشتری هستند.

سوال ۴: آیا رضایت تحصیلی در بین دانشجویان رشته های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی متفاوت است؟

جدول ۱۰: تحلیل واریانس میانگین نمرات رضایت تحصیلی نمونه پژوهش

منبع تغییرات	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	مقدار F	سطح معناداری	توان آزمون
درون گروهی	۴۵۱۴۳/۵۳۲	۳۴۴	۱۳۱/۲۳۱	-	-	-
بین گروهی	۱۳۲۸/۷۳۱	۲	۶۶۴/۳۶۱	۵/۰۶	۰/۰۰۷	۰/۹۸
مجموع	۴۶۴۷۲/۲۵۴	۳۴۶	-	-	-	-

مقدار F بدست آمده بر روی میانگین نمرات رضایت تحصیلی دانشجویان رشته های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی، از F جدول بیشتر است پس فرض صفر رد و فرض اصلی مبنی بر تفاوت معنادار بین سه گروه از نظر رضایت تحصیلی تایید می گردد ($P > 0/05$). توان آماری آزمون برابر

جدول ۱۲: نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه مربوط به رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت با متغیرهای جمعیت شناختی به روش گام به گام

مقدار ثابت (a)	ضرایب رگرسیون B و β			نسبت F احتمال P	ضریب تعیین RS	همبستگی چندگانه MR	شاخص آماری متغیرهای پیش‌بین
	۳	۲	۱				
۲۵/۷۶	-	-	$B = ۰/۰۳۸$ $\beta = ۰/۱۶۰$ $t = ۳/۰۰۷$ $p = ۰/۰۰۳$	$F = ۹/۰۴۳$ $P > ۰/۰۰۳$	۰/۰۴۱	۰/۲۰۳	۱- رضایت تحصیلی
۲۳/۷۰	-	$= ۰B/۰۲۷$ $\beta = ۰/۱۵۰$ $= ۲t/۰۰۱$ $= ۰p/۰۰۵$	$B = ۰/۰۴۰$ $\beta = ۰/۲۱۱$ $t = ۳/۷۲۱$ $p = ۰/۰۰۰$	$F = ۷/۳۸۹$ $P > ۰/۰۰۱$	۰/۱۲۶	۰/۳۱۹	۲- انگیزش پیشرفت
۲۲/۱۳	$B = ۰/۰۲۵$ $\beta = ۰/۱۳۸$ $t = ۱/۷۲۱$ $p = ۰/۰۰۶$	$B = ۰/۰۱۳$ $\beta = ۰/۱۰۷$ $t = ۰/۸۰۷$ $p = ۰/۲۳۶$	$B = ۰/۰۳۳$ $\beta = ۰/۱۳۶$ $t = ۲/۳۷۰$ $p = ۰/۰۱۸$	$F = ۶/۱۱۴$ $P > ۰/۰۰۸$	۰/۲۲۰	۰/۴۸۱	۳- سن

(پزشکی، داروسازی و دندان پزشکی) رابطه وجود دارد. یعنی هر قدر انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانشجو بیشتر باشد میزان رضایت تحصیلی او افزایش می‌یابد. مداخله امید محور در مرحله پس از آزمون منجر به افزایش انگیزش پیشرفت و عزت نفس شده است و ارزش بالقوه درمان‌های مبتنی بر روان‌شناسی مثبت و بخصوص امید است (۴). پیشرفت تحصیلی دانشجویان مستلزم هماهنگی و تعامل بین ابعاد مختلف انگیزشی است و بین مؤلفه‌های انگیزه و پیشرفت تحصیلی ارتباط وجود داشته و با نتایج پژوهشگرانی که به ارتباط معنادار و بالایی بین انگیزه‌های کسب عزت، قدرت طلبی، تشویق، توانایی، رقابت جویی، وابستگی اجتماعی، رسیدن به هدف‌های آینده، علاقه به تحصیل و کسب رضایت دیگران با ادامه تحصیل و پیشرفت تحصیلی دانشجویان تأکید کرده بودند (۱۴). که با پژوهش حاضر تا حدودی همخوانی دارد. در مطالعه حاضر به ارتباط میان انگیزش تحصیلی "به عنوان یک عامل فردی که به شدت متاثر از عوامل محیطی است" با رضایت تحصیلی دانشجویان پرداخته شده است و همچنین بیشترین همبستگی مربوط به ارتباط بین انگیزش تحصیلی و عامل آموزشی دانشکده

یافته‌های جدول ۱۲ نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون روش گام به گام، نشان می‌دهد که ضریب همبستگی چندگانه برای ترکیب خطی متغیرهای پیش‌بین برابر با $MR = ۰/۴۸۱$ و ضریب $RS = ۰/۲۲۰$ می‌باشد که در سطح $p > ۰/۰۰۸$ معنادار است. همچنین از بین متغیرهای جمعیت شناختی، سن و ترکیب خطی متغیرهای رضایت تحصیلی، انگیزش پیشرفت و سن دانشجویان، قوی‌ترین متغیر پیش‌بین برای تبیین واریانس رضایت تحصیلی می‌باشد.

بحث

با توجه به اهمیت انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان، مطالعه حاضر به منظور پر کردن خلاء موجود در کشف رابطه احتمالی بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی طراحی شد. رابطه انگیزش پیشرفت با رضایت تحصیلی برای دانشجویان سال آخر رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران اجرا گردید.

سوال ۱: پژوهش حاضر نشان داد که بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی دانشجویان گروه علوم پزشکی

ها می باشد. می توان چنین نتیجه گیری کرد: از آنجا که انگیزش پیشرفت به عنوان تمایلی در جهت برتری تعریف شده است، بدیهی است که فرد برخوردار از این انگیزه بیشتر در جهت موفقیت و پیشرفت حرکت کند. لذا یکی از عرصه هایی که این فرد انگیزه خود را بروز خواهد داد در زمینه رضایت تحصیلی است.

سوال ۲: پژوهش حاضر نشان داد که بین متغیرهای جمعیت شناختی با رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت دانشجویان گروه علوم پزشکی رابطه وجود دارد. مقایسه میانگین های دو گروه دانشجویان دختر و پسر در مؤلفه های انگیزه تحصیلی نشان داد که پسران از انگیزه کوشش و رقابت جویی بالاتری برخوردارند. دلیل احتمالی آن به مسؤولیت های آینده آنان، نظیر تهیه مسکن، اداره زندگی و سرپرستی خانواده یا تمایل رسیدن به موفقیت شغلی بهتر در آینده باز می گردد (۱۴). که با پژوهش حاضر تا حدودی همخوانی دارد. بهبود وضعیت آموزشی دانشجویان، حمایت های خانوادگی به همراه تعاملات مناسب استاد و دانشجو، در کنار امکانات، تسهیلات و فرصت های آموزشی دانشگاه بتوانند باعث پیشرفت یادگیری و رضایت از تحصیلی در دانشجویان شود (۱۷). که با پژوهش حاضر تا حدودی همخوانی دارد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که متغیرهای جمعیت شناختی می توانند در رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت دانشجویان نقش بسزایی داشته باشند. دانشجویانی که در محل زندگی شان تحصیل می کنند رضایت تحصیلی بالاتری نسبت به دانشجویانی دارند که از اسکان در خوابگاه دانشجویی استفاده می کنند.

سوال ۳: پژوهش حاضر نشان داد که انگیزش پیشرفت در بین دانشجویان رشته های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی متفاوت است. افراد با امید بالا در یافتن راههای جایگزین برای دست یابی به اهداف، خلاق ترند و انگیزه بیشتری برای دنبال کردن آنها دارند و مهم تر از آن موانع را به عنوان چالش در نظر می گیرند و اعتقاد دارند قادر به درس گرفتن از موفقیت ها و شکست های قبلی برای دستیابی به هدف های آینده اند. آنها اهدافی را انتخاب می کنند که نیاز به تلاش بیشتری دارد و آنها به مهارتها و همین طور

اهدافشان اطمینان دارند و بر آنها تمرکز می کنند (۲). که با پژوهش حاضر تا حدودی همخوانی دارد. بدیهی است فردی که در رشته تحصیلی دندانپزشکی می باشد به علت کار بالینی همراه با کار عملی و کاربردی و همچنین به علت بازار کار و موقعیت اجتماعی مناسب انگیزه بیشتری نسبت به رشته دندانپزشکی دارند.

سوال ۴: پژوهش حاضر نشان داد که رضایت تحصیلی در بین دانشجویان رشته های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی متفاوت است. اکثر دانشجویان دندانپزشکی به رشته تحصیلی خود علاقه داشته و با قرار گرفتن در بطن این رشته نه تنها علاقه شان کمتر نشده بلکه علاقمندتر شدند. لذا یکی از عوامل مهم در آموزش، داشتن علاقه و رضایت از رشته تحصیلی است (۱). بیش از ۹۰ درصد از دانشجویان از رشته تحصیلی خود رضایت داشتند و نگرش مثبتی نسبت به رشته تحصیلی خود داشتند. به نظر می رسد بخشی از این تفاوت ها مربوط به سطح دانشکده ها و محیط آموزشی دانشکده ها باشد. از سایر علل این تفاوت ها می توان به برنامه های آموزشی دانشگاه ها و نقش دانشکده ها، گروه های آموزشی و اساتید بر بهبود نگرش نسبت به رشته تحصیلی و رضایت مندی از رشته تحصیلی اشاره نمود (۷). دانشجویان مطالعه حاضر در رشته دندانپزشکی رضایت بیشتری نسبت به رشته های دیگر از جمله رشته پزشکی و داروسازی داشتند.

سوال ۵: پژوهش حاضر نشان داد که بین انگیزش پیشرفت و رضایت تحصیلی در دانشجویان رشته پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی با متغیرهای جمعیت شناختی همبستگی چندگانه وجود دارد. دانشجویان مشتریان مؤسسات آموزشی بوده، توجه به عقاید و انتظارات آنها و ارائه بازخورد به ایشان می تواند به عنوان یک ابزار قابل قبول در جهت ارزیابی کیفیت مراکز آموزشی در نظر گرفته شود. لذا بررسی میزان رضایت از تحصیل و انگیزش تحصیلی می تواند پایه ای برای راهنمایی دانشجویان و شاخصی برای بهبود عملکردها باشد و میزان موفقیت و رتبه دانشگاه را نشان دهد (۱۵). که با پژوهش حاضر تا حدودی همخوانی دارد.

قرار گیرد.

تقدیر و تشکر: در پایان از کارکنان دانشگاه علوم پزشکی تهران و دانشجویان شرکت کننده که در پژوهش حاضر همکاری نموده‌اند قدردانی و سپاسگزاری می‌گردد.

در پژوهش حاضر نشان داد که سن به عنوان قوی‌ترین متغیر پیش بین برای تبیین رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت می‌باشد. با توجه به نبود ارتباط بین متغیرهای جمعیت شناختی مورد بررسی و انگیزش پیشرفت تحصیلی به نظر می‌رسد عوامل دیگری مانند عوامل درونی در انگیزش پیشرفت تحصیلی موثر باشند که باید مطالعات وسیع تری در این زمینه انجام گیرد که مطالعات مشابه در داخل و خارج ایران نیز این یافته‌ها را تایید می‌نماید. دانشجویان رشته دندانپزشکی انگیزه بیشتری نسبت به دو رشته پزشکی و داروسازی داشتند. این پژوهش حاکی از آن است که اکثر دانشجویان دندانپزشکی به رشته تحصیلی خود علاقه دارند و به علت بازار کار، موقعیت اجتماعی، اقتصادی و توجه به آینده شغلی دانشجویان انگیزش بیشتری نسبت به دانشجویان پزشکی و داروسازی دارند و همچنین دانشجویان داروسازی بعد از دانشجویان دندانپزشکی انگیزش بیشتری به رشته تحصیلی خود داشتند و نیز دانشجویان پزشکی نسبت به دو رشته دیگر انگیزش کمتری داشتند.

نتیجه گیری

نتایج این مطالعه حاکی از آن است که دانشجویان رشته دندانپزشکی نسبت به دانشجویان رشته های پزشکی و داروسازی دارای رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت بیشتری بودند. همچنین دانشجویان رشته داروسازی نسبت به دانشجویان رشته پزشکی از رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت بیشتری برخوردار بودند و نسبت به دانشجویان دندانپزشکی رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت کمتری را گزارش کرده اند. از آنجا که یکی از عوامل مهم در آموزش، داشتن رضایت و انگیزه است. لذا می‌توان شرایطی فراهم نمود که داوطلبان تحصیلی، شناخت بیشتری نسبت به رشته‌های دانشگاهی و با توجه به انگیزش و رضایت تحصیلی خود، رشته تحصیلی را انتخاب نمایند. همچنین داشتن رضایت تحصیلی و انگیزش پیشرفت در دانشجویان به خصوص داوطلبان در ورود به دانشگاه اثرات سودمندی در آینده تحصیلی آنان خواهد داشت. توصیه می‌شود توجه به این دو متغیر در صدر اولیتهای برنامه‌ریزی آموزشی

REFERENCES:

1. Fatahi Z, Javadi Y, Nakhahy N. Student Satisfaction Survey, Kerman University of Medical Sciences toward their degree and some related factors. Department of Education, Education Development Center, Tehran University of Medical Sciences, 1383. (Persian)
2. majnoony, A., bahari, F., Abdi, M.. "Hope and the degree of correlation between achievement motivation and academic adjustment in Zone 5 female high school students in Tehran in the 91-90 school year. "Counseling Master's thesis, Department of Science Research of Arak, 1391.
3. Mohamadi Y (Translator). [Understanding motivation and emotion]. Reev JM (Author). 4th ed. Tehran: Virayesh. 2006. [Persian]
4. Rafihi poor Z, Khalili S, Farahani H, Bahari F. Hope intervention effectiveness based on student self-esteem. MS Thesis Advisory Tehran University., Faculty of Psychology and Educational Sciences, 1389. (Persian)
5. Mohamadi Y (Translator). [Educational psychology: theory and practice]. Slavin RE (Author). Tehran: Virayesh. 2006. (Persian)
- 6- Pace R. Achievement and quality of student effort. In Tomlinson R, Walberg H (Eds.). Academic work and educational excellence: Raising student productivity. Berkeley: McCutchan Publishing Corp; 1986, p. 292-295.
7. Sanahi nasab H, Rashidi jahan H, Tavkoli R. Students' satisfaction degree Health Services Administration Treatment of self-discipline. School of Public Health, University of Medical Sciences ..., Tehran, 1389. (Persian)
8. Erfahi K, Amir ali akbari S, Alavi Majd H. Interest to study midwifery and related factors in Students of Tehran University of Medical Sciences. Journal of medical science and health science anymore , 1385. (Persian)
9. Bakhtiyar H, Nuorozi R. Evaluation of student satisfaction elite university educational component. "University, 1382. (Persian)
10. Bahari F, Davoodi H, Pykarestan A. B.. Happy relationship education - teaching public health students Postgraduate Teacher Training University of Tehran. Journal Medicine, Ministry of Health, Medical Education 0.1382. (Persian)
11. Umbach D P, Porter RS. How do academic department impact student satisfaction. Research in Higher Education 2002; 43(2):209-234.
12. Naziri G, Syforiyan H, Bahari F. Investigate the relationship between course satisfaction and general health Martyr Beheshti University of Medical Sciences. Journal of Medicine and purification of Health Education Medical, 1382. (Persian)
13. Guay, F., & Vallerand, R Social context, students Motivation and Academic Achievement: to ward a process model. Social Psychology of Education, 1997. 1,211-233.
14. Yousefi A, Ghassemi G, Firouznia S., The Relationship between Academic Motivation and Academic Achievement in Medical Students of Isfahan University of Medical Sciences, Iranian Journal of Medical Education 2009 Spr; 9(1): 79-84. (Persian)
- 15- Ansari EW, Oskrochi R. What really' affects health professions students satisfaction with their educational experience? Implications for practice & research. Nurse Educ Today 2004; 24, 644-655.
16. Askari J. [Assessment of risk factors of motivational deficiencies in university students

- from their viewpoints]. Quarterly Journal of Andeesheh Va Raftar 2006; 43(11): 455-623. (Persian)
17. hesam M. sanagho A. [Their relationship with their consent and factors in Golestan University of Medical Sciences]. Golestan University of Medical Sciences 2007; (Persian)
  18. Molavi P, Rostami KH, Fadaee naeini AR, Mohamadnia H, Rasolzadeh B. [Factor responsible for lack of motivation among medical student's of Ardabil Medical University]. The Journal Iranian of Med Ass 2007; 25(1): 53-8. (Persian)
  19. Rohi G, Hossani A, Ramani. Motivation and its relationship with some factors in students of Golestan University of Medical Sciences in 1386. . Golestan University of Medical Sciences ، 1386.
  20. Busato VV, Prinsb FJ, Elshouta JJ, Hamakera CH. Intellectual ability, learning style, personality, achievement motivation and academic success of psychology students in higher education.[cited2009May3]. Availablefrom:4&_user=1403370&_rdoc=1&_fmt=&_orig=search&_sort=d&view=c&_acct=C000052608&_version=1&_urlVersion=0&_userid=1403370&md5=9794c04b614c410b8db92d36a1b6aa51
  21. Watt CD, Greeley SA, Shea JA, Ahn J. Educational views and attitudes, and career goals of MD-PhD students at the University of Pennsylvania School of Medicine. Acad Med 2005 Feb; 80(2): 193-8.
  22. Gallagher JE, Patel R, Donaldson N, Wilson NH. The emerging dental workforce: why dentistry? A quantitative study of final year dental students› views on their professional career. BMC Oral Health 2007 Jun 15; 7: 7.

The relationship between Achievement motivation and Scholar satisfaction among medical, dentistry and pharmacy senior Students of Tehran University of medical sciences

hamid atashkar , zohre sohrabi , shole bigdeli , farshad bahari

Abstract:

Background and Objective: medical, dental and pharmaceutical treatments are effective in the field according to the manpower training requirements in this field. Also, provided health services in the community is of utmost importance. This study aimed to determine the relationship between achievement and satisfaction of students of final year medical, dental and pharmacy took part in Tehran University of Medical Sciences

Methods: TThis was a descriptive- correlational study which has tried to investigate the relationship between scholar satisfaction and achievement motivation among medical, dentistry and pharmacy students of Tehran University of Medical Sciences. The sample consisted of 346 students who were selected as stratified partial sampling.

Data-gathering. Students were conducted using scholar satisfaction inventory and data were analyzed using Pearson and Spearman correlation coefficients, analysis of variance and Tukey's test.

Results: Results showed that %58.5 of students were female and the rest, male. Among the demographic variables (gender, marital status, housing status, quota reasonably) - except age - achievement motivation and satisfaction with the school, there is no significant relationship ($p>0/05$). With increasing age, the greater degree of satisfaction and achievement motivation becomes less with increasing age. Satisfaction among medical students in dental school had significant differences ($p<0/05$). But the satisfaction of medical students and pharmacy and dentistry and pharmacy students' satisfaction was not significantly different ($P>0/05$). Multiple co-relational coefficient between the demographic variables of age and degree of satisfaction, age and achievement motivation, the strongest predictive variable for explaining the variance in satisfaction of the school.

Conclusions: These findings indicated that the Student satisfaction and achievement motivation among students of medicine, dentistry and pharmacy in their field. Medical, dental and pharmacy students compared to students with academic content and achievement motivation were more. Pharmacy students than medical students as well as academic and achievement motivation were more than happy to dental students and student satisfaction and motivation have reported. Since two important factors in the education are satisfaction and motivation. So, these two variables in educational planning should be in priority while academic planning.

Keywords: medical, dental and pharmaceutical students, Achievement motivation and scholar satisfaction

- 1 . Master of Science in Medical Education, Educational Deputy of Ministry of Health and Medical Education.
- 2 . Assistant Professor, Research Center and School of Medicine and Medical Education Faculty Member of Iran University of Medical sciences.
- 3 . Assistant Professor, Research Center and School of Medicine and Medical Education Faculty Member of Iran University of Medical sciences.
- 4 . Correspondent Author. Assistant Professor Faculty Member of Islamic Azad University-Arak-fbahari200277@yahoo.com